

Jord- och skogsbruksministeriet söker genomförare för projektet "Regionalt hållbart matsystem" som är nyckelprojektet på vägkartan för cirkulär ekonomi

Ansökningstid: 27.2 – 27.4.2017

Bakgrund

Finlands vägkarta för den cirkulära ekonomin 2016 - 2025 togs fram av Sitra, jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, arbets- och näringsministeriet, näringslivet och olika intressentgrupper hösten 2016.

I en cirkulär ekonomi planeras produktion och konsumtion så att det inte uppstår avfall, utan materialen och värdet av dem hålls kvar i kretsloppet. Naturresurser och biomassor används på ett hållbart sätt samtidigt som man ökar välbefinnandet hos människor och värnar om miljön. I en cirkulär ekonomi kompletterar aktörerna varandra och producerar mervärde åt varandra genom att på ett effektivt sätt låta råvaror, teknologi, tjänster och energi cirkulera. Ofta skapar man mervärde för produkterna genom tjänster och smarta digitala lösningar. En cirkulär ekonomi innebär stora förändringar i konsumtionsvanorna.

Ett hållbart matsystem är ett av insatsområdena på vägkartan. Ett hållbart matsystem och hälsofrämjande kost innebär att maten främjar hälsa och produktionen och konsumtionen av mat sker så att man sparar, på ett optimalt sätt använder och hanterar våra naturresurser enligt kretsloppsprincipen samtidigt som man skapar mervärde och lönsamhet för hela matsystemet.

Produktionen och konsumtionen av mat medför så små konsekvenser för miljön och klimatet som möjligt. Vi äter bara så mycket vi behöver och mat slängs så lite som möjligt. Biprodukterna används t.ex. som näringsämnen eller energi.

Nyckelprojektet inom insatsområdet heter "Regionalt och hållbart matsystem", vilket innebär bl.a. att så mycket som möjligt av produktionsinsatserna kommer från det området där maten produceras och konsumeras. Likaså ska näringsämnena från matsystemet föras tillbaka till jorden i den mån som växterna behöver. De olika möjligheterna att alstra energi ska tas tillvara. Ett regionalt hållbart matsystem grundar sig på uppskattning av lokal mat och utveckling av den lokala matkulturen. Målet är att få fram nya verksamhetskoncept som gör hela matsystemet mer lönsamt, produktivt och självförsörjande samt ekonomiskt, ekologiskt, socialt och kulturellt hållbarare.

Nyckelprojektets mål

Målet är att främja regional hållbar och lönsam matproduktion och ta fram en modell för ett regionalt matsystem som bygger på cirkulär ekonomi och användning av lokala resurser. Modellen ska tillämpas i praktiken i en region som föregår som exempel.

Projektet ska skapa nya sätt för att öka hållbarheten i regionens matproduktion och -konsumtion. Särskilt fokus ligger på att principerna om cirkulär ekonomi genomförs i hela matsystemet.

I ett regionalt hållbart matsystem som bygger på cirkulär ekonomi

- åtar sig aktörerna att uppnå det gemensamma målet om utveckling av ett regionalt hållbart matsystem
- ersätter man i så hög grad som möjligt fossila produktionsinsatser med förnybara produktionsinsatser; mat produceras med den egna regionens resurser
- optimerar man produktions- och konsumtionsprocesserna för att minska matsvinn i matsystemets olika faser i enlighet med avfallshierarkin
- producerar man ett mångsidigare sortiment av näringsmässigt högkvalitativa produkter
- utvecklar och sprider man nya servicekoncept
- använder man mer naturprodukter
- utvecklar man produkter på ett kundorienterat sätt
- tar man tillvara digitaliseringens möjligheter
- förbättrar man kompetensen hos matsystemets alla aktörer; medvetenheten om effekterna av den egna verksamheten i regionen utvecklas
- tar man hänsyn till effekterna av valen inom matproduktionen för klimatet, näringen och markens struktur och kvalitet
- styr de konsekvenser som matkonsumtionen medför för hälsan, miljön och klimatet aktörerna mot hållbarare val
- stannar de pengar som tidigare flutit ut i allt högre grad i regionen

För att nå målen drar man nytta av resultaten och erfarenheterna från tidigare projekt och försök samt av den övriga sakkunskapen i regionen.

Vad som avses med region definieras inte närmare, utan projektets genomförare kan definiera regionen så att nyckelprojektets mål kan uppnås på bästa möjliga sätt.

Projektet ska ha en projektkoordinator som arbetar på heltid.

Nyckelprojektets främsta uppgifter

1. Att samla ihop olika aktörer som ska utveckla och testa ett matsystem som grundar sig på den egna regionens resurser och behov.
2. Att skapa samarbetsmekanismer för konsumenter, producenter och den offentliga sektorn, testa nya verksamhetskoncept samt utveckla och bidra till nya samarbetsformer.
3. Att berätta vad ett matsystem som är hållbart med tanke på återföring av näringsämnen, produktion av energi från förnybara energikällor, närmat och miljö betyder när det gäller att förbättra den egna regionens konkurrenskraft.
4. Att informera aktörerna om tillgängliga forskningsrön, god praxis, lagstiftning och pilotprojekt.
5. Att söka fram för regionen lämpliga verksamhetskoncept, skapa nya fungerande affärskoncept, lyfta fram utmaningar som gäller verksamhetskoncepten och svara på utmaningarna.
6. Att bidra till matsystemets möjligheter att utveckla lösningar för såväl produkter som tjänster med exportpotential .
7. Att uppmuntra aktörerna till gemensamma projekt och investeringar samt att förmedla information om olika finansieringsmöjligheter.
8. Att beakta de viktigaste regionala kriterierna för ett hållbart matsystem och bedöma vilka utmaningar som hänför sig till kriteriernas informationsbas och användbarhet. De kriterier som ska beaktas rör

- regional ekonomi
- mängden växthusgasutsläpp och matspill i matsystemets olika delar
- återföring av näringsämnen
- näring

Projektets längd

Projektet genomförs 1.6.2017 - 31.12.2018. För projektet har reserverats ett anslag på 150 000 euro.

Bedömning av ansökningar

Projektplanen bedöms enligt följande kriterier:

överensstämmelse med målen för ansökan samt planens innehåll och kvalitet (vikt 50 %) som bedöms enligt följande:

- projektet förverkligar målen för vägkartan för den cirkulära ekonomin
- projektet utför projektets främsta uppgifter
- genomförandeplanens kvalitet, tydlighet, genomförbarhet, målenlighet och effektivitet
- projektet öppnar nya perspektiv och kommer med innovativa lösningar för att utveckla ett regionalt hållbart matsystem
- projektets kommunikationsplan säkrar att informationen sprids också utanför regionen

Projektmedtagarnas kunskaper (vikt 30 %) som bedöms enligt följande:

- deltagarnas kännedom om ämnesområdet och erfarenhet av motsvarande projekt
- användning av resultaten från tidigare projekt och försök i ämnesområdet
- projektet har beretts tillsammans med alla centrala nyckelgrupper, såsom tillverkare av produktionsinsatser, producenter, branschföretag, den offentliga sektorn, dvs. landskap och kommuner och beslutsfattare, samt konsumenter som förbundet sig till att genomföra projektet och förbindelserna ingår i projektansökan

Kostnadseffektivitet (vikt 20 %):

- projektplanens kostnadseffektivitet
- anpassning och användbarhet av projektet eller en del av det i olika områden
- fortsatt verksamhet efter att den offentliga finansieringen upphör

Vid bedömningen får varje kriterium 1 - 5 poäng.

Ansökningar

Ansökan görs på en blankett för ansökan om jord- och skogsbruksministeriets forsknings- och utvecklingsanslag. I punkt 3 på blanketten kryssas för "Annan jord- och skogsbruksministeriets finansiering, vilken". Där skrivs "Regionalt matsystem". Blanketten och ifyllningsanvisningarna finns att få på <http://mmm.fi/sv/forskning-och-utveckling/blanketter-och-anvisningar>

Ansökningarna och projektplanerna lämnas till jord- och skogsbruksministeriets registratörskontor (kirjaamo@mmm.fi) senast den 27 april 2017 kl. 16.15. Handlingarna ska i första hand lämnas elektroniskt

(undertecknad pdf-fil), bilagorna också helst i pdf-format. Om det inte är möjligt att lämna handlingarna på elektronisk väg, kan de lämnas i pappersversion till Jord- och skogsbruksministeriet, PB 30, 00023 STATSRÅDET (besöksadress: Regeringsgatan 3, 00170 Helsingfors).

Meddelandet eller brevet märks med "Regionalt matsystem".

Ytterligare information:

Marja-Liisa Tapio-Biström, konsultativ tjänsteman, tfn 0295 162 400
marja-liisa.tapio-bistrom@mmm.fi

Birgitta Vainio-Mattila, konsultativ tjänsteman, tfn 0295 162 346
birgitta.vainio-mattila@mmm.fi